

LDIP 2021-2040

- langsiktig drifts- og investeringsplan

Sammen skaper vi fremtiden
MANGFOLD · RAUSHET · BÆREKRAFT

Langsiktig drifts og investeringsplan

Kommuneloven er grunnlaget for LDIP

- ▶ *«Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.»*
- ▶ *«...på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko...»*
- ▶ *«...samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling.»*

- ▶ Vi har omsatt dette i handlingsregler i form av finansielle måltall og regler for forvaltning av økonomi, finanser og gjeld

	2022	2023	2024	2025	Måltall
Resultatgrad	5,0 %	4,4 %	5,8 %	5,7 %	
Likviditetsreserve	1 130	1 106	1 254	1 264	Min 300 mill.
Bufferfondet	305	312	273	181	100 mill siste år
Egenkapitalfinansiering	50 %	50 %	50 %	50 %	50 % (min.40%)

«Vi har alltid overskudd»

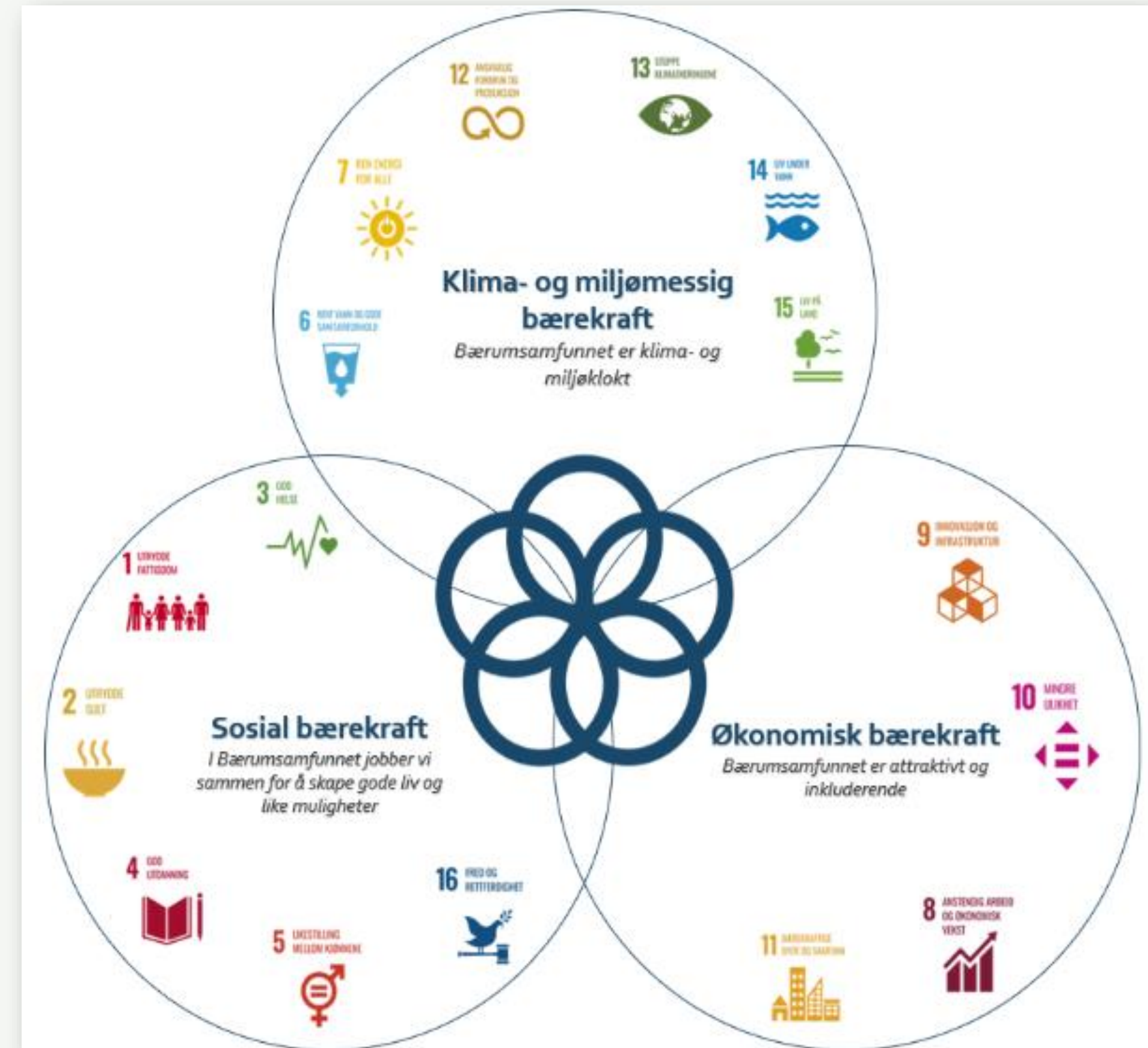
Sannhet med modifikasjoner...

- ▶ Vi kan legge til rette for vekst, men vi styrer ikke veksten
- ▶ Vi kan se inn i fremtiden, men vi kjenner ikke fasiten
- ▶ Vår kommuneøkonomien har alltid et positivt driftsresultat, men pengene blir alltid avsatt til fond eller bundet opp til investeringer
- ▶ Vi husker ikke så langt tilbake. Hadde det vært riktig å gamble på at rentenivået skulle holde seg så lavt så lenge?
Aksjemarkedet er «spinnvilt».

Utfordringsbildet fremover – utgangspunktet for LDIP

- Sentrale utviklingstrekk
  - Perspektivmeldingen
  - Scenario 2040
  - FNs bærekraftsmål
- Drivere for kommunens økonomi
  - Klimaendringer, klimarisiko og miljøspørsmål
  - Teknologisk utvikling kombinert med vår evne til å ta i bruk ny teknologi
  - Befolkningsvekst - økende andel eldre og flere med behov for heldøgns omsorg
  - Knapphet på arbeidskraft - kompetanse og behov for høy arbeidsdeltagelse
  - Utvikling i offentlige finanser - strammere rammer for kommuneøkonomien
  - Langsiktige økonomiske konsekvenser av Covid-19

Skjedd mye på et år - nødvendig å oppdatere LDIP

- ▶ Økonomiske Covid 19 effekter:
  - ▶ *Skattesvikt og merutgifter er i stor grad kompensert*
  - ▶ *Verdistigningen i aksjemarkedet har vært uvanlig høy*
- ▶ Effekter av innsparingstiltaket på 0,5 % (HP 2021-24)
- ▶ Investeringsreduksjonsprosjektet

1. Mindre ledig kapasitet

4. Prioritering av områder og offentlige rom

2. Gjenbruk og sambruk

5. Jevnlig gjennomgang av samlebevilgninger

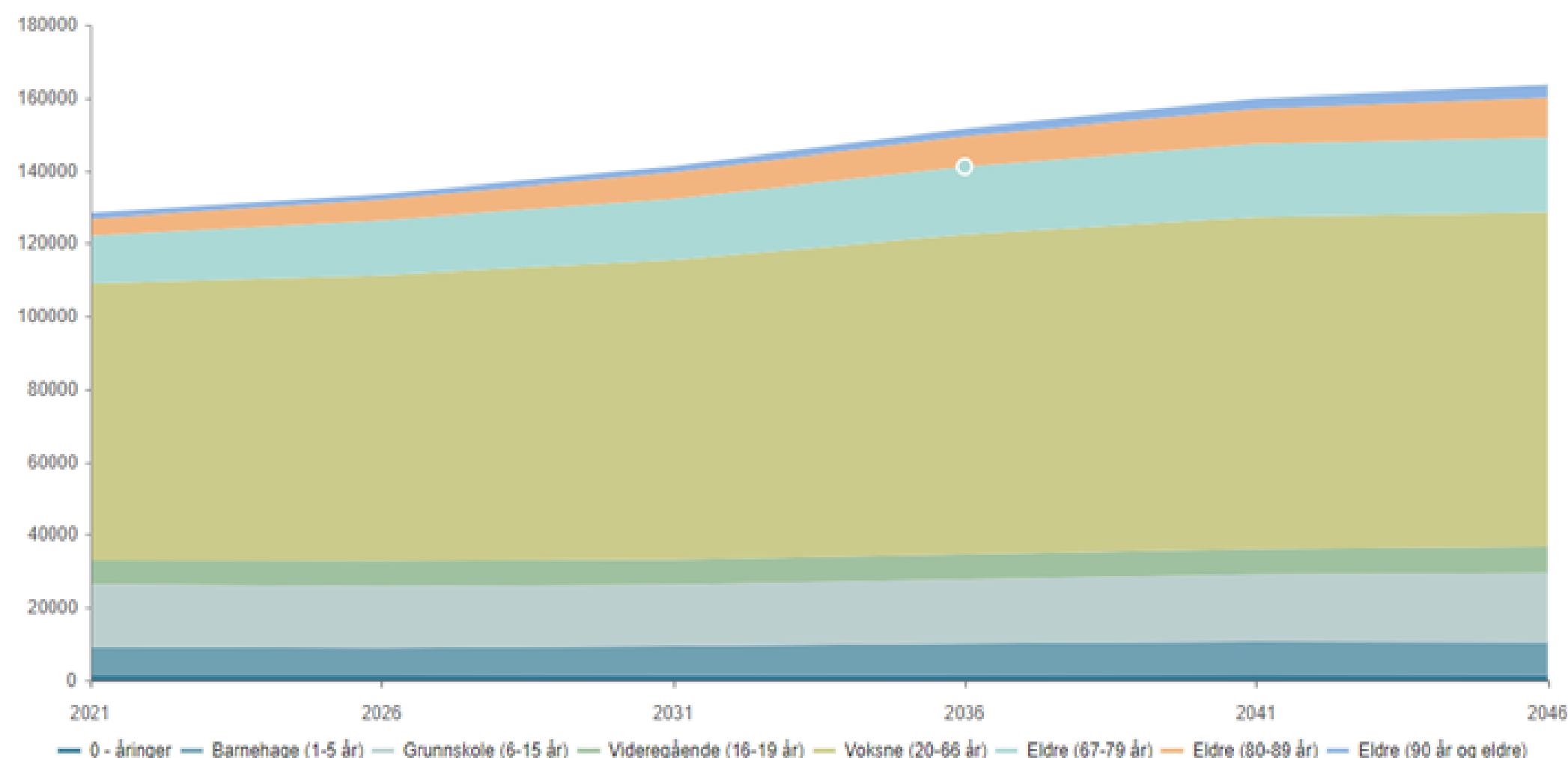
3. Flere friske år

6. Alternative finansieringsmåter og eiermodeller

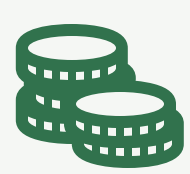
Bæringene blir flere - og eldre

Aldersgruppa 20-66 år drar lasset på skatteinntekter, men følger ikke veksten i 67 år +

Befolkningsprognose

	2021 Absolutte tall	2026 Prosentvis endring fra 2021	2031 Prosentvis endring fra 2021
0 + åringer	1 326	100 %	106 %
Barnehage (1-5 år)	7 868	96 %	101 %
Grunnskole (6-15 år)	17 166	99 %	99 %
Videregående (16-19 år)	6 563	105 %	104 %
Voksne (20-66 år)	76 074	103 %	108 %
Eldre (67-79 år)	13 105	115 %	128 %
Eldre (80-89 år)	4 696	121 %	154 %
Eldre (90 år og eldre)	1 435	101 %	116 %
Total (absolutte tall)	128 233	133 497	141 153

Prinsipper som legges til grunn

Basert på oppdaterte befolkningsprognoser og prognoser for fremtidige inntekter, fremtidige investeringer og utvikling i finansutgiftene

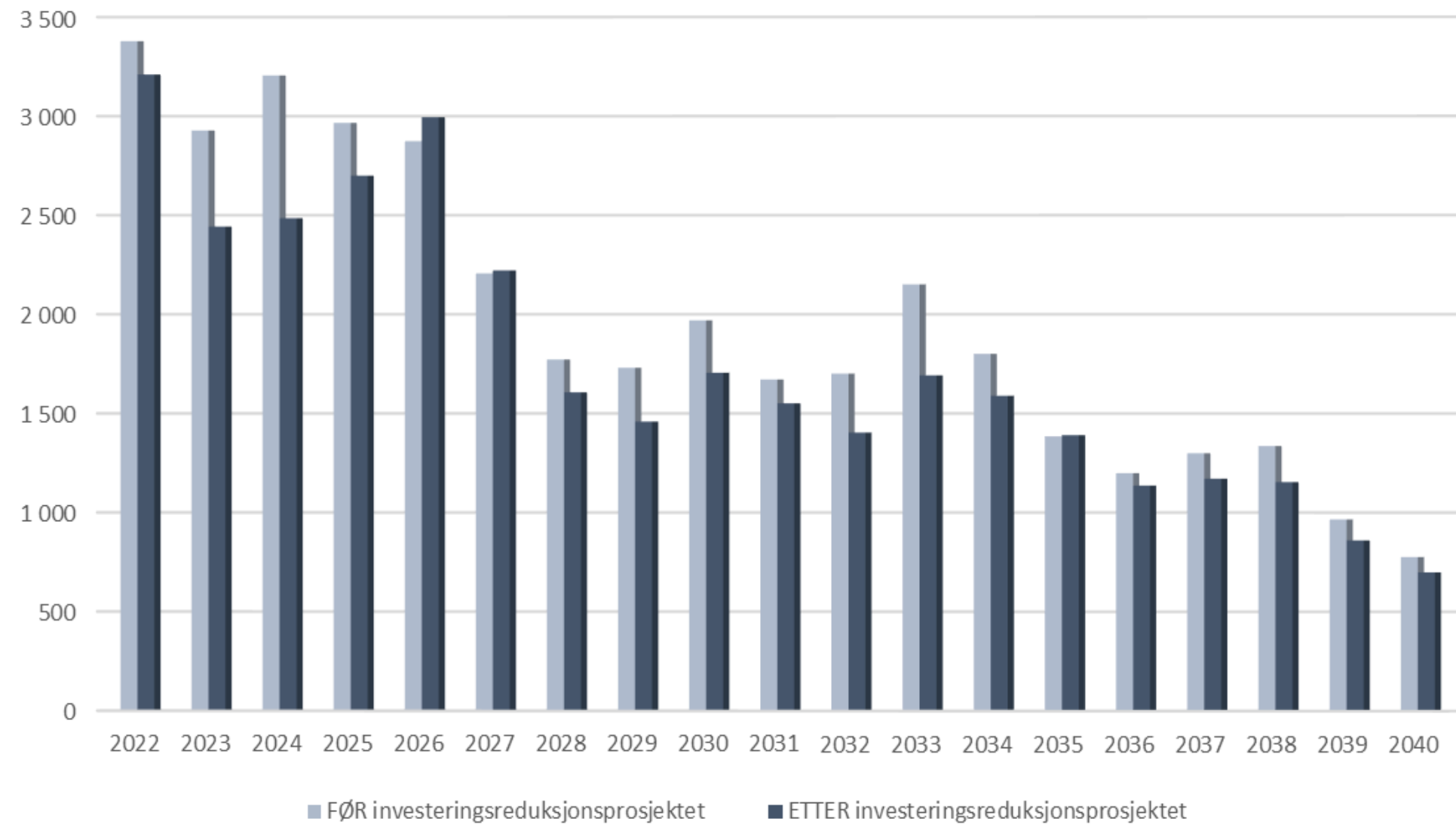
Investeringsreduksjonsprosjektet er en viktig premissgiver.

- "Nok og riktig" kapasitet
- Omstrukturering og samkjøring med andre prosjekter
- Sambruk og gjenbruk
- Økt innslagspunkt for beregning av dekningsgrad fra +80 år til +82 år
- Satsing på forebygging og hjemmetjenester

Effekt på netto driftsresultat, inndekningsbehov i forhold til gjeldende kostnadsnivå og utviklingen i lånegjeld, er viktige styringsparametere.

Etter dette viser LDIP hvilke økonomiske effekter som må hentes ut gjennom tjenesteutvikling og omstilling for å lukke gapet mellom utgifts- og inntektsvekst.

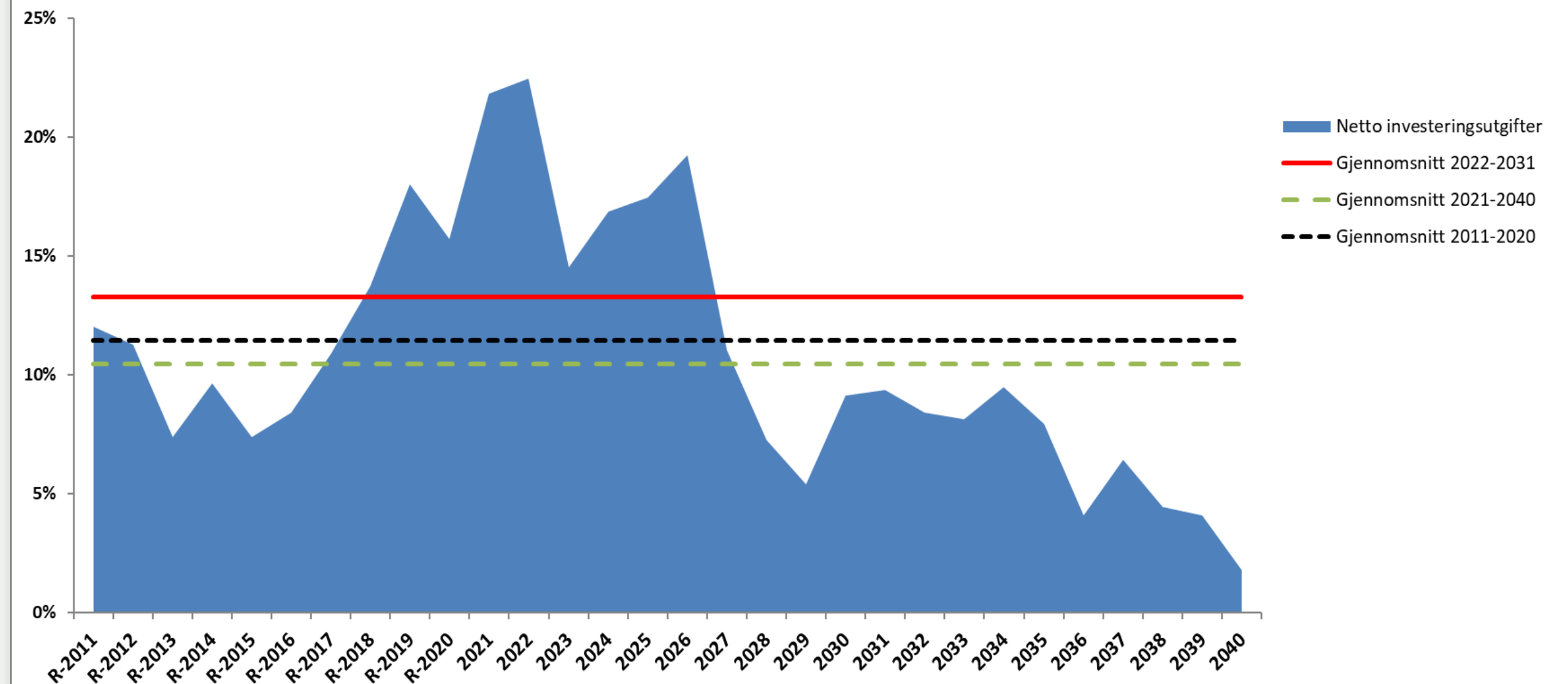
Brutto investeringsutgifter 2022-2040

Den langsiktige investeringsplanen

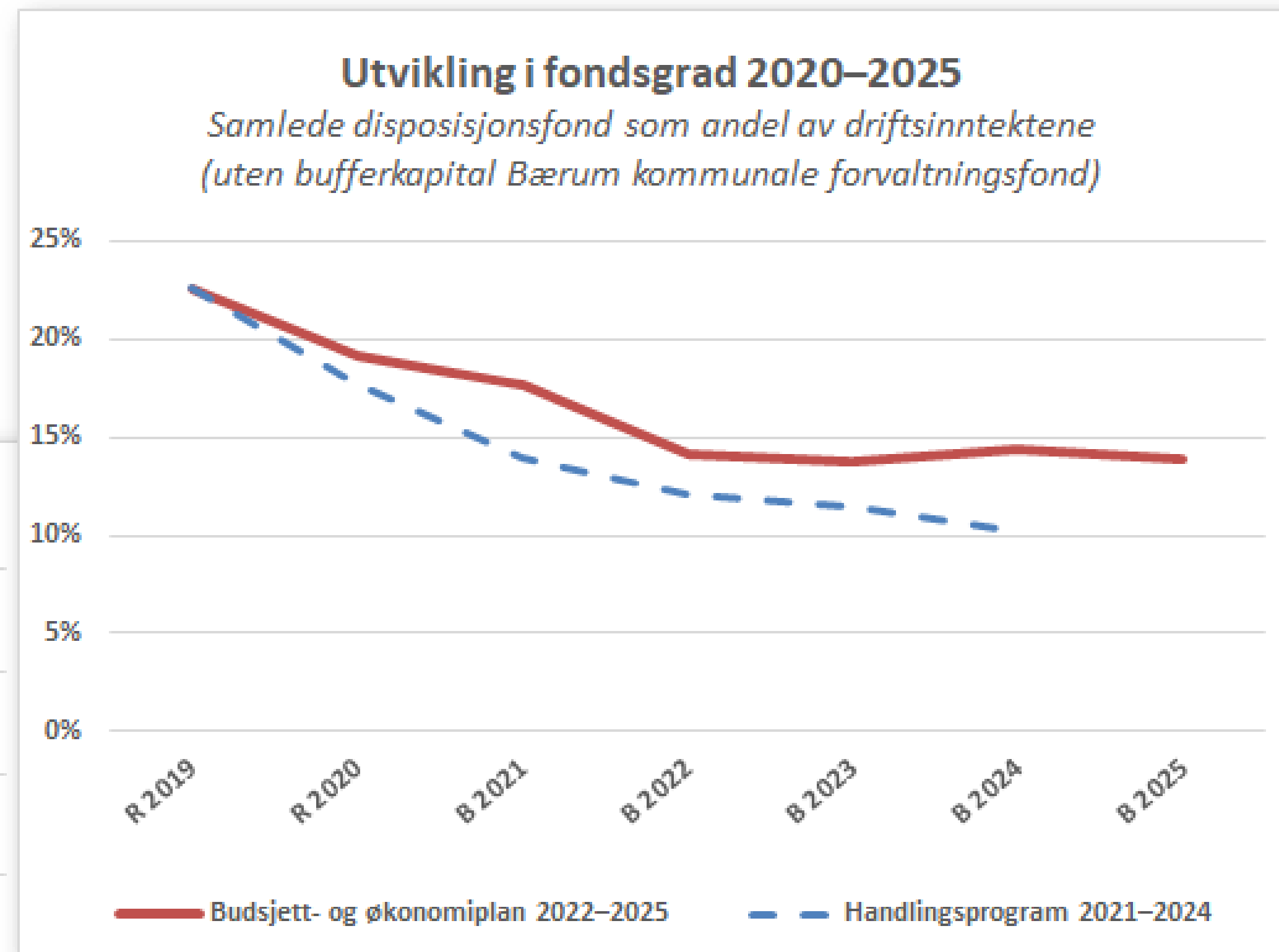
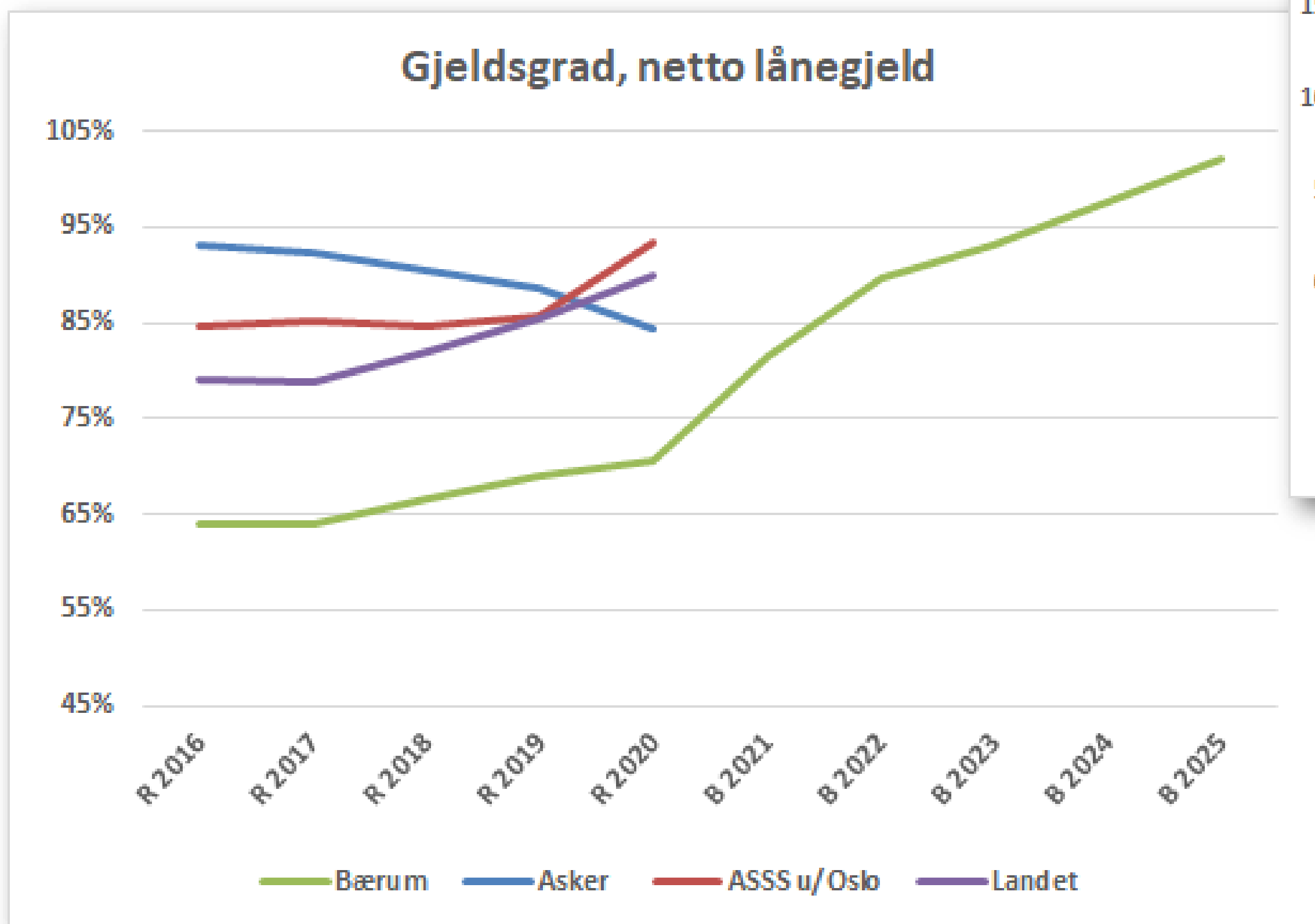
- Usikkerhet – behov og omfang
- Viser fremdrift/ rekkefølge/ prioritering
- Godt utgangspunkt for bærekraftig økonomisk styring

Netto investeringer i prosent av driftsinntektene

Gjelden vil fortsatt øke

- reserverne stabiliseres

Oppdatert analyse viser redusert inndekningsbehov

LDIP viser positive resultat av de grep som er tatt hittil, og som ligger til grunn for BØP

Inndekningsbehovet viser hvor mye driftskostnadene må reduseres for at netto driftsresultat skal være høyt nok til å innfri målsettingen om 50 prosent egenkapitalfinansiering av investeringene

Fortsatt behov for fokus på omstilling av tjenestene, selv om omstillingsbehovet er redusert fra 500 til 100 mill.

